

re mon får augo opne for det stønad og framhjelp som ligg i ei handsrekning i rett tid.

Dette i all hast. Med takk for i sumar og helsing!

Dykkar

Ola Røkke,

Sogneprest i Rennebu.

Landsrapport.

Landsstyret har ved årsskiftet følgende sammensetning: disponent Walter Fürst (Oslo), formann. Student Egil Lindheim (Trondheim), sekretær. Journalist Stein Barth-Heyerdahl (Sandnessjøen), Ingeniør Georg Vedeler (Bergen). Der vil senere bli opnevnt en representant til landsstyret for Sørlandet. Dessuten gjeninntre student Tor Strand (Lillehammer) i landsstyret når han kommer tilbake fra sitt utenlandsophold til sommeren.

Finanskomité er opnevnt og består av løytnant Nordlie, Odd Bakstad og Aage Bøstrup. Komitéen skal først og fremst forestå innsamling av bidrag til A.T., men også virke som en innstillende og bevilgende myndighet under landskontrollrådet.

Sangbok. I nær framtid utsendes den første lille A.T.-sangbok. Nærmere opplysninger om pris o. a. kommer i neste nummer. Paul Follegg, Terje Baalsrud og C. F. Walstad har forestått utarbeidelsen.

Foredrag. Jacob Worm-Müller jr. står til disposisjon for våre egne lag og for andre foreninger med foredrag om «Arbeidstjenestens ideologi» og om «Arbeidstjeneste i andre land.» Som våre øvrige talere tar han selvsagt ikke noe honorar, men er glad til om han kan få anledning til å hverve nye A.T.-kamerater.

Lokale rapporter

Bergen.

Vårt styremedlem Erik Westerlid har holdt foredrag om A.T. i gymnasiesamfundet «Munin» for ca. 30 tilhørere.

Kristiansand.

Vi citerer fra en av byens aviser for 18. desember:

«Der holdtes et vellykket A.T.-møte i

Håndverkerforeningen igår, ledet av formannen Kr. Børre Knudsen, som ga ordet til kveldens foredragsholder, landbrukssekretær Erikstad. Emnet var: «Bureisingen og nybrottsmennenes arbeidsvilkår.» Den overmåte interessante utredning høstet stort bifall fra forsamlingen.

Efter foredraget var det kaffe-spleis og Bjørn Andersen og Sverre Zernichow underholdt med musikk og sang.

Senere på kvelden talte Reidar Berglihn-Olsen, hvorefter Reinholt Breien ga en oversikt over de nærmeste arbeidsoppgaver.»

Oslo.

Da redaktøren reiser bort en uke, må dette nummer trykkes så tidlig at vi ikke kan gi referat fra møtene den 5. og 12. ds.

Neste møte er onsdag 19. januar kl. 8 i Winsnesbrakka, Akersgaten 61 indre gård 3. etasje (rødt murstenshus med smie i første etasje).

PROGRAM:

Einar J. Aass innleder med lysbilde til ordskifte om «Våre arbeidsoppgaver.» Efterpå generalforsamling. Til dette møte har bare medlemmer adgang.

Kvinnelaget holdt møte 4. ds. og valgte følgende styre: Hildegunn Reuter, formann. Gudrun Devold, viseformann. Margit Mathiesen, sekretær. Marta Bøstrup, kasserer. Randi Wang.

«Stubbebrytern»

Redaktør Walter Fürst

Redaksjonens og landslagets kontor: Stortingsgt. 16 V, Oslo. Telef. 17345. Abonnement 75 ore pr. kvartal

kr. 3.00 pr. år.

Annonser 35 ore pr. mm. over 1 sp.

«Glommen»s trykkeri, Sarpsborg 1938.

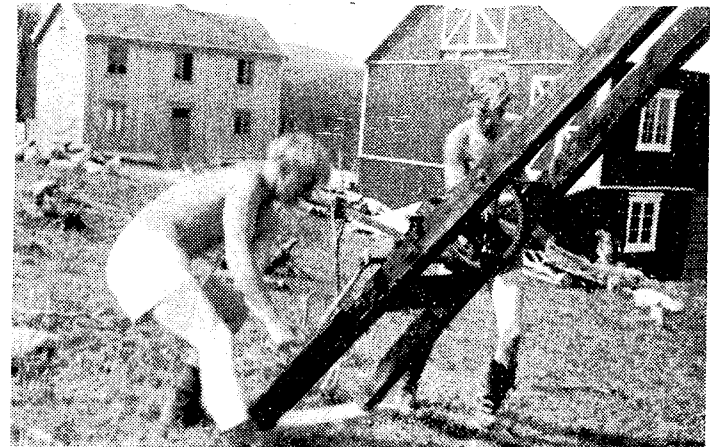
STUBBE- BRYTERN

Årg. 2. Nr. 2.

15. jan. 1938.

14-daglig meddelelsesblad for Frivillig Norsk Arbeidstjeneste (A.T.)

FRAM FOR A.T.!

Vi er nå kommet igang med arbeidet på det nye år. Foreløbig innskrenker det sig til innendørs organisasjons- og agitasjonsarbeid. Enkelte lag arrangerer også skiturer for å styrke kameratskapet. På det utviklingstrin A.T. har nådd idag, er en av hovedoppgavene for alle lag å øke medlemstallet av dugelige A.T.-menn, så utvalget kan bli stort når vårens og sommerens praktiske arbeid begynner. Lagene må i det hele tatt nå planlegge og forberede arbeidet i marken. Tidspunktet for jordarbeidets begynnelse varierer for det enkelte lag, det avhenger av når telen går av jorden på det sted laget skal arbeide.

Sok forbinneelse med jordstyret i nærmeste landkommune og få utpekt et eller

flere småbruk som trenger vår støtte. Men husk at vi må bare påta oss arbeid som ikke fortrenger lønnet arbeidskraft. Vi må bare arbeide hos folk som ikke har råd til å få betalt hjelp, så vi ikke tar arbeid fra noen eller trykker noens lønn.

Ledelsen i hvert lag bør sette igang studiesirkler i jordarbeid. Hvis der ikke er en agronom på stedet som er villig til å lede en sån sirkel, vil landsledelsen på opfordring være behjelpelig med å tilrettelegge materiale.

Alle A.T.-kamerater bør forsøke å innrette sig så de kan delta i landsleiren, som avholdes samme sted som ifjor: Nerskogan i Rennebu, Sør-Trondelag. Leiren åpner 1. juli og varer måneden ut. De som ønsker det kan delta i alle 31 dager. Korteste ophold i leiren er 14 dager.

undtagen for dem som bare har 14 dagers ferie og må fram og tilbake på den tid. De kan delta kortere tid i leiren. Opholdet og reisen vil bli ordnet på billigste måte. Eksempelvis kan nevnes at reisen fra Oslo tur-retur med buss op Gudbrandsdalen over Dovre og hjem Kvikne og Østerdalen, samt ophold i leiren alt innbefattet koster bare kr.

35.—. I denne kontingent innbefattes også lordags—sondagsutflukt til Trollheimen og en til Trondheim.

De A.T.-kamerater som har fast arbeide må allerede nå prøve å få fastlagt sin sommerferie i juli måned. Arbeidsløse og vanskelig stillede A.T.-kamerater vil som regel få hel eller delvis reduksjon i leirkontingenten.

Arbeidstjenestens sang.

(Melodi: «Andreas Hofer»)

Av Georg Vedeler

*Vi er som unge kornaks som gror blandt stein idag.
Vi er det nye Norge som rydder jord i lag.
Fortvilelsen lå mørk og tung
hos hver en arbeidsledig ung,
men vi skal bringe håp.
Hvert spadestik er dåp,
hvert hakkesving skal atter gi
en ungdom frisk og fri.*

*Det land som bønder bygget, blev solgt bak høkerdisk.
Det land skal atter vinnes, i arbeid glad og frisk.
Ja, landet skal bli større og
ny jord skal ryddes. Plog på plog
skal fure skrent og li,
nytt korn skal såes i,
og så skal høsten bringe brød
til dem som før led nød.*

*Ja, slik skal landet vinnes, med never, tak på tak.
Og slik skal byfolk gjøre med bonden felles sak.
I rad og rekke, hånd ved hånd,
skal arbeid knytte nye bånd,
imellem by og land,
imellem mann og mann.
Av jorden skal hver spade gi
oss ungdom frisk og fri.*

NYTTÅRS-OVERSIKT

Oslo.....	167	mannlige medlemmer	3 kontorister	1 skibsmegler
«	25	kvinnelige «	1 lærer	2 stud. jur.
Kristiansand	54	mannlige «	2 midd.skoleelever	3 stud. med.
Bergen	48	«	1 o.r.sakfører	2 stud. oecon
Moss	22	«	1 politimann	1 stud. techn.
«	9	kvinnel.	1 radiolærning	1 visergutt.
Stavanger ..	21	mannl.		
Gjøvik.....	20	«		
Arendal	15	«		
Trondheim ..	10	«		
«	4	kvinnel.		
Skien	9	mannl.		
Sandnessjøen	5	«		
Ankermenn ..	8	«		

417 medlemmer i lands-A.T.

Vår organisasjon har øket sitt medlemstall fra 37 den 15. sept. 1937 til 417 ved årsskiftet, altså mer enn 11-doblet antallet av medlemmer på 3½ måned. Den vesentlige årsak til dette er ganske sikkert de positive resultater vi oppnådde på arbeidsleiren i sommer, hvor 34 mann brøt 26 mål jord. Det har vakt respekt og interesse blandt vår positivt innstillede ungdom.

Da de færreste av medlemmene har fått de tre første (stensilerte) numre av «Stubbebrytern», vil vi i det følgende gjengi noen positive oppgaver og uttalelser som stod i disse:

Landskontrollrådet.

Som garanti for A.T.s upolitiske karakter og som en kontroll overfor bidragsydere for at våre midler blir anvendt på forsvarlig måte, fungerer følgende ansette menn siden mars 1937 som kontrollråd: Statsråd Johan E. Mellbye, Hedemark, formann. (Formann i «Ny Jord» og «Norges Bondelag») Generalkonsul Richard Bjercke (Formann i «Landsforeningen Norsk Arbeid»). Gårdbruker og stortingsmann fhv. statsråd Jacob Vik, Øystese, Hardanger.

Leir-deltagerne.

Deltagerne i sommerens leir fordelte sig sån på de forskjellige yrker:

1 agronom	1 forfatter
2 arbeidsledige	8 gymnasiaster
1 disponent	2 journalister

Uttalelser om vårt arbeid.

«Rennebu Jordstyre vil med dette få uttale sin store tilfredshet med det arbeide som Arbeidstjenesten utførte på Nerskogen i sommer.»

En av de nyrådningmenn vi arbeidet hos i sommer skriver bl. a. i et brev til oss:

«Eg er stor takk skuldug for den hjelpen. Det hjelper meg fram så eg når minst 1 år snarar fram til målet.

Erling Bakk.»

Til Frivillig Norsk Arbeidstjeneste.

«For det første vil eg segja at det var ein hugnad å bli kjent med ein flokk av idealistisk og arbeidshuga ungdom som hadde den rette respekt for jordarbeidet og kjærleik til bureisinga på landet. Dinæst var det gildt å sjå alt arbeidet flokken fikk gjort, all den tunge stubben som var heist op, steiner som var velt ut or holone sine, groftene som vart tekne og bjørkene som felltes. Eg er undersam over kva ein kan gjera når ein berre vil. At det var ei gild og kjærkomi hjelp til bureisaran på Nerskogen har eg både høyrte og sett, so mykje meir som eg trur at bureisaren er mykje avhengig av ein god start. Dertil var mitt inntrykk det at dei som kom til Nerskogen og brukte ferien sin til å hjelpa andre var glade og nøygde og aldri angrar at dei kom.

Ei onnor side ved dette arbeidet er det at bygdefolket som med dugnadstradisjon er vann å hjelpa kvarandre, i enda stør-

Oslo

Referat.

Onsdag den 5. januar tok vi til igjen på det nye år. Det var 43 tilstede da vi åpnet møtet med å synge Arbeidssangen. Derefter leste formannen et kapittel av Erling Winsnes' bok «Den neste stat». Jordbrukskonsulent Johan Lyeche holdt et utmerket og interessant foredrag om Jordbruksklubbens oppgaver og mål. Han kom først inn på hvorledes disse klubber blev dannet i U.S.A. og hvorledes de så siden har bredt sig til Europa. Han fortalte så særlig utførlig om arbeidet i de nordiske land. Jordbruksklubbene i Finnland har 42,000, i Sverige 35,000 og i Danmark 15,000 medlemmer. Her hjemme blev de første klubber dannet i 1935 og arbeidet begynner å komme efter også her. Jordbruksklubbene vil gi ungdommen egen jord og egne dyr for å gjøre den mere selvstendig. Ved å få kappestriden inn i jordbruket vil man øke produksjonen betraktelig. Lyeche kom også inn på hvordan klubbjentene i Sverige bl. a. arbeider for å skaffe ferie til slitte bondekoner; ferieleire og reise stipendier. Foredraget blev efterfulgt av lysbilleder fra Sverige og Finnland. Møtet sluttet med kameratslig samvær.

Møtet den 12. januar blev ledet av viceformannen C. F. Walstad. Vi åpnet som vanlig med Arbeidssangen som lod kraftig i vår brakke. Derefter oplesning av «Den neste stat». Fru Juliane Solbraa Bay holdt et morsomt og lærerikt foredrag: Spis dig frisk. Særlig viste lysbilledene på en klar måte hvorledes en riktig ernæring bør legges an, og hvilke næringsstoffer det er som inneholder de nødvendige vitaminer. Foredraget blev lønnet med kraftig bifall. Efter en kaffe-pause fortalte så fru Walstad om studieringer og hvorledes man skulde legge disse an. Møtet sluttet som vanlig med kameratslig samvær.

Generalforsamling avholdtes i Winsnesbrakka den 19. januar. Styret blev gjenvalgt og har følgende sammensetning: Walter Fürst, formann (samtidig formann i landsstyret), C. Fr. Walstad, viceformann, Aage Bostrup, kasserer.

Paul Føllegg, propagandaleder, Arne Henriksen, materialforvalter, Egil Langvatn, brakkechef, Terje Baalsrud, J. Worm-Müller jr. styremedlemmer og som formann for Oslo Kvinnelige A.T.-lag, frk. Henriette Reuter.

Efterpå innledet formannen til ordskifte om våre arbeidsoppgaver.

Referent.

Kommende møter.

Møtene i Winsnesbrakka (Akersgt. 61 indre gård 3. etasje):
2. februar kl. 8 blir det foredrag med lysbilleder av sekretær frk. H. Parm over emnet: «Kvinnens frivillige fedrelandstjeneste i andre land.»
9. februar kl. 8 taler dr. O. M. Sandvik om «Våre gamle folketoner».

MANDAG den 7. februar kl. 8 holder Oslo A.T. propagandamøte i Kronprinsensgt. 19 Ingeniørenes Hus. Der blir korte taler av statsråd Joh. E. Mellbye, Jac. Worm-Müller jr. og Terje Baalsrud.

Walter Fürst holder foredrag med lysbilleder om leiren i Rennebu og vårt arbeid. Prøknene Henriette og Hildegunn Reuter vil underholde med violin og pianomusikk. Der blir sang av fru Beckman-Ranum, og av Føllegg-kvartetten. A.T.-korpset spiller før møtet. — Entre 25 øre.

Alle A.T.-medlemmer i Oslo og omegn kommer selvfølgelig — og har med sig minst ett nytt medlem. Sørg for at møtet blir kjent innen din omgangskrets. Vel møtt!

Propagandalederen.

Skitur

Hvis det faller ny sne i mellemtiden, så ikke løipene blir så islagt som de er når dette skrives, har Oslolaget skitur søndag 6. februar. Vi møtes enten på Stortorvet og tar Kjelsåstrikken kl. 10 eller på Kjelsås stasjon kl. 10¹/₂.

Turen går opover Maridalen, hvor der blir holdt et gemyttlig skirenn. Samtidig skal vi hilse på nybrottsmannen, som vi skal grave grofter for når tælen går av jorden.

Endelig beskjed blir gitt på onsdagsmøtet i Winsnesbrakka.

«Stubbebrytern»

Redaksjonens og landslagets kontor: Stortingsgt. 16 V, Oslo. Telef. 17345. Abonnement 75 øre pr. kvartal kr. 3.00 pr. år.

Annonser 35 øre pr. mm. over 1 sp.

«Glommen»s trykkeri, Sarpsborg 1938.

STUBBE- BRYTERN

Arg. 2. Nr. 3.

1. febr. 1938.

14-daglig meddelelsesblad for Frivillig Norsk Arbeidstjeneste (A.T.)

MÅL OG MIDLER

Målene og midlene for vår organisasjon vil i første rekke formes på arbeidsfeltene og i A.T.-lagene.

At organisasjonen er upolitisk og uavhengig er et grunnkrav. Det er en grunnleggende misforståelse av hele arbeidstjenestens idé å ville gjøre den til brekkestang for noe enkelt parti. Arbeidstjenesten tilhører ungdommen og Norge, ikke et parti.

Organisasjonen må skapes for å lede bevegelsen. Det endelige målet må være frivillig arbeidstjeneste som fast ledd i folkeopdragelsen. Dette kan ikke opnåes ved lov ovenfra, men må villes av ungdommen som tar tjenesten på sig i erkjennelse av de verdier den skaper. En lov kan først komme i det øieblikk da den bare er en funksjon av frivilligheten.

Midlene i dette arbeidet er å føre fler og fler ut i godt ledete og riktige anlagte arbeidsleirer, drive propaganda for leirene og for tanken og organisere de som aktivt vil arbeide for den i A.T.-kameratlag og A.T.-lag hvor sundhet, kameratskap og nevenyttighet utvikles videre, og ledere utdannes. Organisasjonen skal være kjernen i arbeidet, med A.T.-laget som kjernens faste del.

To ting skaper Frivillig norsk arbeidstjeneste: Fronten hvor det arbeides trenger ungdommen, og ungdommen trenger arbeidet. Overfor de arbeidsfelter hvor vi vant vår kraft og hvor kilden til vår egenart ligger er det en solidarisk og moralsk plikt å danne den første frivillige avdeling. Det er ikke glansbillednasjonalisme eller tåreperseromantikk, men bare sund mannfolkhandling.

Vi vinner mer gjennom arbeidstjenesten enn vi gir. De kreftene vi legger ned kommer dobbelt tilbake. Og det vi kan vinne gjennom arbeidstjeneste kan vi vinne bare på denne måte.

Vi har hatt diktere og seere i et antall og av en storhet som få andre folk. Det er nu på tide at vår ungdom realiserer det som blev drømt og sagt. Den har sin klarhet og virkelighetsnærhet, sin sundhet og sin evne til solidarisk tenkning å kaste i vektskålen og alt dette veier tungt. At den også har kraften skal vi ikke tvile på. For tusen år siden tvang landet ungdommen til vikingetogenes veldige ekspansjon utover. Idag skal den samme kraften tvinges innover for erobringen av et ukjent Norge i Norge, erobring av mer sundhet og kraft.

I et vers av Kongekvadet i Sigurd Jorsalfar trekker Bjørnson linjen op for norsk kultur-politikk:

Rydder sitt land,	dådløst og feigt?	høvdinger er det
reise sitt folk,	Bygge for slekter	evig til hæder.
kaller du det	blivende storverk,	

En nasjon, en av verdens minste må strekke sitt arbeides front fra pol til pol, fra Arktis til Antarktis for å eksistere. I kampen på denne front har den vunnet sine krefter og verdier. Veien for denne nasjons ungdom skulde være klar.

Tor Strand

Positivt fredsarbeid

Internordisk leir.

Vi får til sommeren besøk av ungdom fra Danmark, England, Finnland, Island, Sverige og Tyskland.

Våre gjester skal ligge ca. 14 dage sammen med oss i vår teltleir i Rennebu i Sør Trøndelag. De skal delta i vårt nybrottsarbeid, i våre turer og i vår fritidsunderholdning.

Hensikten med denne internordiske deltagelse er å skape mer gjensidig forståelse og respekt mellom ungdommen i de forskjellige land, for på den måten positivt å virke for fred mellom folkene.

Enkelte av de besøkende har erfaring fra egen arbeidstjeneste, andre er som oss iferd med å bygge op sin. Også på dette område vil leiren virke gjensidig befruktende.

Neste sommer vil den internordiske leir bli lagt i et av de andre deltagende land.

I anledning forberedelsene til sommerens leir har landsformannen i januar efter innbydelse holdt foredrag i København og Berlin om vår arbeidstjeneste. I februar er han innbudt til å redegjøre for saken i Stockholm og Helsinki.

Gaver

Selv om vi betaler kr. 35.— for reise og ophold i landsleiren, så dekker det ikke alle omkostningene til transport og mat. Det er jo også mange som ikke har anledning til å betale mer enn en del av leirkontingenten eller ikke noe. — Vi trenger telter, redskaper, stubbebrytere, leirkjøkken og antagelig også en spisebrakke i år som leiren blir så stor. Det koster å holde møtelokaler, å utgi medlemsblad, skaffe propagandamateriell, i det hele få spredt kjennskap til vårt arbeid og derved hverve nye medlemmer som kan bli med ut i marken på positivt arbeid. Idag er vi nesten 500 mann. For noen måneder siden var vi bare

37. Det er målet at A.T. skal bli en landsreisning av unge kvinner og menn som er villige til å gjøre en positiv innsats for land og folk.

For å nå vårt mål i en overskuelig fremtid, trenger vi dessverre økonomisk støtte. I den siste måned har vi hatt den store glede å motta gaver fra flere som på den måten er med å bryte nytt land, nemlig: Tømmermester Th. Sillesen kr. 100.—, skibsreder Rudolf Ugelstad kr. 100.—, E. K., Oslo kr. 5000.— og skibsreder S. Ugelstad kr. 100.—.

På vegne av alle A.T.-kamerater takker vi givne hjertelig.

Sangheftet

vårt er nå kommet, og bestillinger sendes: **Frivillig Norsk Arbeidstjeneste**, Postboks 2414, Oslo. Det koster 30 øre. Lokallagene får det for 20 øre ved bestilling av minst 10 ekpl. samtidig.

Der er noen blanke sider, hvor man kan klistre inn eventuelle nye sanger som måtte komme senere, og som da blir tatt inn i Stubbebrytern. Bruk heftet flittig, så vårt særkjenne må bli at vi er en munter og synende ungdomsflokk.

Redaksjonskomitéen.

En takk og hilsen

En nybrottsmann i Rennebu skriver til oss:

«Den nytte deres hjelp representerer kan ikke regnes bare økonomisk, men det hjelper til og sette mot i oss som strever herute, og vi tar det som en anerkjennelse av vår gjerning fra hold som ikke bare representerer jordbruk. Jeg vil benytte anledningen til ennå en gang å takke for den hjelp dere ydet mig.

Hilsen Jon D. Vold.»

Bergen igang igjen!

Bergenslaget er allerede gått igang igjen på sitt nybrottsfelt lørdag 22. januar. Småbrukeren har 4 mål som skal ryddes i nærheten av hovedveien, og dette areal har A.T.-kameratene i Bergen satt sig som mål å få ferdig for de reiser på landsleiren i Rennebu i juli.

N. F. S. Grundtvig

har i sin tid skrevet at «om et folk skal bli sig sin eiendommelighet bevisst, må det gå tilbake til sine kilder — til sin egen oldtid. Kun da kan et folk levende fortsette sin bedrift, når dets ånd er over det.»

Lokale rapporter

Vi henstiller til alle lag å opnevne spesiell referent til «Stubbebrytern», så vi kan få regelmessige rapporter om lagenes arbeid.

Bergen

holdt åpent hverningsmøte på Terminus torsdag 20. januar. Hovedtalere var Erik J. Westerlid og Georg Vedeler. Bestyrer Dolvens strålende nybrottsfilm blev framsynt. Der var ca. 70 tilstede og 10 nye A.T.-medlemmer tegnet sig. Nytt offentlig møte skal holdes i februar.

Kristiansand

holdt åpent hverningsmøte torsdag 27. januar med bl. a. Dolvens nybrottsfilm. Referat må utstå til neste nr., da redaksjonen slutes 25. jan.

Skien

Siden årsskiftet er der tegnet 7 nye medlemmer.

Bunad.

Enhver kvinnelig AT-kamerat bør sette sin ære i å eie en bunad. Er man ikke så heldig, enten selv eller gjennom slekten, å være knyttet til en dal eller et distrikt som har sin lokale nasjonaldrakt, kan man jo velge den bunad man synes er vakrest.

Bunaden er en vakker og billig kjole. Man kan få den helt ned til 25 kroner for en hverdagskjole med skjorte.

I Oslo AT-lag har det hele tiden vært skikk at kvinnene kommer i bunad til møtene. Denne vakre tradisjon bør optas i alle AT-lag.

Arbeidssang.

Av Stein Barth Heyerdahl

Då Noregs jord vi dyrka	Med stål i hug og vilje
og braut op åkerland,	og eggstål i vår hand
då eigna vi oss landet	vi strider for vårt Norge
og odelsrett vi vann.	— for våre fedres land.
Her bygde våre ætter	Om allting tykkjест vonlaust,
og braut vår dyre jord.	du ikkje syta treng,
Del verga den når stimenn	for skulder attmed skulder
med vald og urett for.	for norskdom fram vi gjeng.

Det finns då stål i verda
så ingen trælkast tarv.
Med stål vi vann og verga
vår dyre norskdoms arv.
I spade og i våpen
det blanke stålet skinn.
Med stål skal fri menn verga,
det dei med stålet vinn.

Et brageløfte.

Møter og studiesirkler er vel og bra, men for oss A.T.-kamerater er *arbeidet i marken* det som teller.

Når vi leser i nummer 6 hvad Bergen og Sandnessjøen har utrettet de siste uker, er det ikke fritt for vi skammer oss litt. Vel har en del av oss vært med på leiren i Rennebu isommer, vel har mange av oss hatt harde jobber med å få istand Winsnesbrakka, men vi feler oss allikevel litt beskjemmet ved ikke å kunne meddele våre kamerater i andre A.T.-lag at vi har gjort nybrottsarbeid i høst.

Vi har stått i forbindelse med Akers

Jordstyre i noen tid og har nå fått anvist arbeidsoppgaver. Det blir nybrottsarbeid på Hauketo, groftningsarbeid i Maridalen og senkning av Gjersrudvannet ved Klemetsrud. Om vi makter å ta fatt på alle tre oppgavene, avhenger av medlemsantallet til våren. Da frosten allerede for noen tid siden har satt inn for alvor, kan vi dessverre ikke komme igang før i vårløsningen.

Men da skal vi ta det forsømte igjen med renter. Dette være et brageløfte.

Fram for A.T.!

Oslo lag.

Lover for A.T.-laget.

1.

Opgaver.

Ethvert A.T.-lag er upolitisk.

Lagets oppgave er arbeid for A.T.-tanken og norrøn ånd, fremme av friluftsliv, kameratskap og nevenyttighet, og forberedelse av praktisk A.T.

2.

Dannelsen av laget og organisasjon.

Laget anmeldes til og anerkjennes av landsstyret.

Til støtte for laget kan opprettes spesialgrupper (Eldres forening, kvinnelag o.s.v.).

3.

Lagets styre.

Laget velger en formann og styre som sammensettes av fagledere (økonomi, propaganda, o.s.v.) samt en representant for hver spesialgruppe (Eldres forening, kvinnelag o.s.v.).

Formann og styre anmeldes til landsstyret. Formann og styre velges for 1 år ad gangen på den årlige generalforsamling.

Sakene avgjøres efter forelegg fra det styremedlem saken ligger under. Ved stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget. Det føres en protokoll fra styremøtene.

Styre og arbeidsmåte for spesialgruppene ordnes på tilsvarende måte.

Formannen har ansvaret for lagets arbeid, og skaper omkring styret som kjerne en effektiv organisasjon.

4.

Medlemmer.

Enhver kan være medlem av A.T.-lag, spesial-gruppe og delta i leirer. Enhver virksomhet innen A.T. som hindrer kameratskap, samarbeid eller et effektivt arbeid for A.T.-tanken er uforenlig med medlemskap. Lagstyret har avgjørelsen her. Det er appellrett til landsstyret.

5.

Pengeadministrasjon.

Lagets økonomiske virksomhet kontrolleres av den lokale kontrollkomité og landsstyret og reguleres ved en økonominstruks.

6.

Rapport.

Rapport over arbeidet innsendes til landsstyret hvert kvartal.

Kristiansandslaget har forøvrig nu i samråd med landbrukssekretær Erikstad skaffet sig et nybrottsfelt. Det tilhører den unge bureiser Skisland og ligger ca. 1 times biltur fra byen. Arbeidet er allerede påbegynt idet 16 A.T. folk lørdag e.m. den 23. april kjørte op til nybrottsfeltet og straks gikk igang. Det er meningen å arbeide der fremover hver lørdag ettermiddag. Når det blir varmere i været, arrangeres teltleir med overnatting til søndag. Den største vanskeligheten er transporten di op, og A.T.-karene håper derfor at interesserte vil stille biler til disposisjon.

Kristiansands A.-T.-kamerater
møter hver onsdag kl. 8¼ i lokalet i Håndverkeren (inngang Torvet). Kameratslig samvær. Meld dig inn i arbeidsdropp nr. 1!

Oslo

På møtet onsdag den 23. mars talte stortingsmann, major Svend Nielsen om Nord-Norge. Foredraget blev fulgt av lysbilleder. Foredragsholderen førte oss på en mesterlig måte inn i forholdene i våre nordligste landsdeler, og likeledes påkalte han tilhørernes oppmerksomhet gjentagne ganger ved å citere utenat lange stykker av Petter Dass' «Nordlands Trompet».

Møtet onsdag den 30. mars var meget godt besøkt. Møteleder var kvinnelagets formann Hildegunn Reuter. Fru Olga Bjoner holdt foredrag om «Bondekone». Hun kom her inn på det arbeid som påhviler konen på en gård, hvorledes arbeidet tross all rasjonalisering ikke er blitt lettere. Fru Bjoner kom også inn på spørsmålet om hvilehjem for slitte småbrukerkoner. Det vil nettop være en opgave for våre kvinner å lette arbeidsvilkårene for bondekone. På denne måte kan vi knytte båndet mellom by og land ennå fastere. Etter foredraget blev det framvist film.

Lapskausfesten den 6. april var meget vellykket, og omlag 40 A.T.-kamerater var møtt

fram. Det var underholdning av forskjellig slag, og stemningen var hele tiden den beste. Ref.

«Snøfrid»

blev døpt nylig under stor oppmerksomhet og mange hedersbevisninger. Vi gjengir her et brev Oslolaget har motatt fra den lille småbrukerfamilie:

*

Dalaset 7. april 1938.

Til alle i arbeidstjenesten sender vi vår hjerteligste takk for den pene dåpsgaven til Snøfrid. Ønsker dere må komme igjen til sommeren med spade og hakke på skulderen og ta fatt på stubber og stein.

Snøfrid, Signe og Erling Bakk.

Neste møter i Winsnesbrakka, Akersgt. 61, indre gård, 3. etasje (rødt murstenshus med smie). Motene begynner kl. 20.

Onsdag 4. mai:

Walter Fürst: Arbeidsfylkingen med film
Folleg-kvartetten synger.

Onsdag 11. mai:

Terje Bålsrud: Kåseri: By og land. Etterpå fremvisning av film fra leir- og uteliv.

«Stubbebrytern»

Redaktør og ansvarshavende: Nico Solberg

Medarbeider: C. F. Walstad

Landslagets kontor:

Stortingsgt. 16 V, Oslo. Telef. 17345

Abonnement 75 øre pr. kvartal,

kr. 3.00 pr. år.

Annonser 35 øre pr. mm. over 1 sp.

Thronsen & Co.s Boktrykkeri - Oslo.

STUBBE

BRYTERN

Arg. 2 Nr. 9.

1. mai 1938

14-daglig meddelelsesblad for Frivillig Norsk Arbeidstjeneste (A.T.)

En «stubbebryterske» i norsk bondebøvegeelse.

Olga Bjoner

For de fleste av oss har vel Olga Bjoner ikke vært stort mere enn et navn blandt så mange andre. Og likevel har hun de hundreder og atter hundreder ganger talt likeså kloke, sanne og manende ord til norsk

folk, som hun gjorde det hin kvelden i «Winsnes-brakka».

Hånden på hjertet, A.T.-kvinner. Dere var vel mesteparten av Dere, i en temmelig ulykkelig uenighet om Olga Bjoners innsats i samfunnslivet vårt, der dere satt og lyttet til henne. Men så kjente vi kanskje så mye inderligere for et varmt, vidsynt og hogreist menneske hun må være. Og hvor var det norron klang i den samtidig myke og myndige røsten hennes.

I mange stykker slekter hun nok ikke så lite på henne Aasta på Bønsnes. Selv om hun ikke er kongsmor akkurat, så er det iallfall reisning i den måten hun har ledet bondekvinnebevegelsen på.

Først har hun skapt en 4—500 bondekvinnelag utover hele landet. Så har hun sveiset dem sammen i en bevegelse, som det ikke er noen grunn til å undervurdere betydningen av. Slik er hun en ren general, så Vårherre må vite, hvad vi kan vente oss om Olga Bjoner en dag skulde finne på å banke i bordet og forlange husorden for sig og sine bondekvinner. Det er ikke til å tenke på. Det spørs om ikke da også bondelagsmennene, som de skapningens herrer de jo Olga til tross gjerne vil være, vil følge eggingsropet og komme for ramme alvor for med samme glød og pågangsmot som Olga og troppene hennes, vil reise en virkelig slagkraftig nasjonal kulturbevegelse

Vi skal ikke gå inn på de uttallige og viktige arbeidsoppgavene Olga Bjoner i arenes løp har tatt vare på. Vi vil bare peke på hvor hun i tale og skrift utrettelig har eggert — rent en Aasta slik også — bondekvinne til å se på gjerningen sin ikke bare som et uttallig slit, men som det stolteste av alle yrker.

Opgaven var så sant ikke lett. Brytningen mellom by og land. Levevilkårenes umåtelige forskjellighet. Det evindelige lønnsomhetsspørsmålet. Hugge gjennom alt dette, og syne bondekvinne at det fins livsoppgaver for dem også utenom dette, og at det går an å løfte hodet over alle vanskene. Det var nettopp Olga Bjoners sak, og hun maktet det. Hun har organisert bondekvinne til en «stand» blandt de andre og gjort et kjempe-løft for å gjennomføre faglig opplæring også i det yrke som er bondekvinne.

Det er lett å tenke sig for et mektig kultur-konsentrat en slik organisasjon representerer, — for et bolverk mot gold materialisme, — for et bredt og dypt og fastbygd reservoar for de norrøne kulturopkommer, som tross århundreders utrolig vold og uvett, ennå byr oss den kalde klare drikken, som skulde bli vårt folks lækedom til slutt.

Og er det virkelig så at bondekvinne kanskje i mangt og mye i dagliglaget har tatt de tyngste løftene for å holde vår bonde-næring og vår hoiættede bondekultur oppe, så skal vi ikke undre oss att bondekvinne også vet å bite frø sig om det skulde bli gjort forsøk på å rive ned hvad hun og hennes «formødre» så meismomelig har tømret op og slitt for å bevare

A.T.-kvinner. Når det på bakgrunn av alt dette fortelles Dere, at også Olga Bjoner opp-rinnelig er by jente, datter av en lærer, så kan Dere nok også tenke Dere hvad hun har måttet bryte igjennem, før hun vant frem. Og så vet Dere også hvad en ren karakter og en høgrest norrøn kvinnevilje kan make, når hun vet å samle sig til en innsats.

A.T.-kvinner! Vår nye A.T.-kamerat Olga Bjoners vei er Deres! Følg den!

N. H.

En meddelelse.

Med dette nummer av «Stubbebrytern» overtar A.T.-kamerat Nico Solberg ansvaret for og redaksjonen av vårt medlemsblad.

For leserne må det se ut som det er fort gjort å «fikse denne lille lappen». Men jeg kan forsikre at det tar ikke så lite både av tid og arbeid. Derfor benytter jeg anledningen og opfordrer alle A.T.-kamerater som har noget på hjertet, til å sende inn stoff til redaktøren. Dette gjelder ikke minst de av lokallagene opnevnte referenter som helst bør sende rapport om lagets arbeid og utvikling til hvert nummer.

Til slutt takker jeg Solberg på landslagets vegne for at han har tatt på sig denne frivillige arbeidstjeneste.

Walter Fürst
formann.

Takk skal du ha, Fürst.

Du har jo brøttet op løipa, og selvom terrenget ikke er fritt for stubber og slikt, snarere tvert imot, så er det alltid lettere å ta sig fram når en har no slags spor å traske i.

Og dere andre A.T.-kamerater landet rundt: Skyt ikke på mig.

Nico Solberg.

Det er jo så at det på sett og vis går an å bryte stubber og stein med noe så skjørt som et penneskaft. Det er i al beskjedenhet den opgave dette vesle bladet vårt har. Det er ikke bare i jorden det sitter vrangvillige stubber, men i folkeånden med. Trangsyn og tregheit sitter jamt stubbefast. Her kan «Stubbebryteren» vår gjøre rent terreng. Mye ullen krattskog er det også å røkke op. Vi har ikke nødig mere enn å antyde.

Men dette arbeide må vi ha hjelp til, fra alle dem som A.T. er blitt mere og mindre en livssak for, og som liker å bruke pennen av og til. Skriv hvad dere har på hjertet, som det heter. Og for all del: Fortell episoder og hendelser fra deres arbeidstjeneste, som det kan være hyggelig å registrere. For dere må ikke glemme at hver A.T.-dag

Edith Beckmann Ranum.

Under vår omtale av Ailsangen i forrige nummer av «Stubbebrytern» glemte vi dess- verre å få med et bilde av vår alltid like elskverdige og like muntre A.T.-kamerat, fru Ranum.

Forsyndelsen er heldigvis ikke større enn at den kan gjøres god igjen.

Og her har Dere henne!

Nye gaver.

H. B. kr. 100; J. T. 50; A. E. G. 50; A. E. 50; B. F. 100; K. B. 50; K. L. 30.

Hos fabrikkier Clarin Mustad har vi dess- uten fått lov til å ta ut redskaper for kr. 200. Hjertelig takk!

Husk medlemskontingenten!

Det er mange, altfor mange som ikke har betalt sin kontingent. Når en tar i betraktning hvor liten kontingenten er, og at den innbefatter abonnement på «Stubbebrytern», så synes vi at det må være lov å be alle som ennå ikke har betalt å gjøre dette selv, og ikke vente til de blir opsøkt av våre tillitsmenn. Kontingenten går da lett op i op med trikkepenger. Og det er jo ikke meningen.

Mange bekker små gjør en stor å, heter det. Men forutsetningen er så sannelig også at bekkene virkelig flyter inn.

Av den lille skjerv avhenger A.T.s trivsel. Husk det.

Medlemsmerke.

Det er besluttet at det skal lages et medlemsmerke, som ikke skal være betinget av utført arbeidstjeneste, slik som A.T.-merket er, men bare skal tjene som et ytre tegn på at en er medlem av Frivillig Norsk Arbeidstjeneste.

Vi vil opfordre alle A.T. kamerater landet rundt å sende inn forslag til Landsstyret, Stortingsgaten 16 V, Oslo.

Det vil neppe bli laget noe medlemsmerke før til høsten, så dere har sommeren for dere. Ja, så venter vi med spenning på utkastene da, og om vi ikke i øieblikket ihvertfall har råd til å utlove noen premie, så skal vi ialfall love seierherrens kontrafei en ærefull plass i «Stubbebrytern».

Rapporter

Kristiansand

På medlemsmøte i Kristiansand den 6. april blev Reinholdt Breien enstemmig innvalgt som medlem av Landsstyret. Derved har også Sørlandet fått sin representant i Landsstyret.

Det bemerkes at Arendalslaget har bedt om at der måtte bli opnevnt en representant fra Kristiansand.

Kristiansandslaget meddeler at det er lykkes å skaffe klubblokaler, hvor møter blir holdt hver onsdag, se annonsen.

denne dugnadsplikt — og i det hele plikten til å vise sømmelig hensyn til sin granne — at det kunde hende retten dømte den som hadde forsyndet sig mot denne uskreve loven, til å forlate grenden. Og det gjaldt såmen ikke bare leilendinger, men også selv-eiendende bønder.

Dette er noe vi i A.T. skal merke oss, dette med ærespikten som var så sterk at «skrivaren» ofte måtte sette rettens stempel på den.

La oss da reise dugnaden igjen som en slik ærespikt for det norske folk et, — i vår nye tids form og etter dens krav. Det er denne ærespikten som skal diktere vår frivillighet til å gå inn for arbeidstjenestens idé, for dermed vet vi at vi er i samsvar med norsk tradisjon og at vi er inne på rett spor.

Og den dagen denne tankegangen har arbeidet sig fram igjen til nytt liv i folket vårt, ja, da har det funnet tilbake til en gammel ferdavei i ekte norrøn kultur. Mon den veien ikke vil føre oss inn mot andre verdier i det Noreg som vi er blitt lært op til å se på som mer og mindre «gjøymd og gløymd»?

Og derfor kan Arbeidstjenesten vår komme til å bli en landnåms-ferd av uanet rekkevidde.

N. H.

A.T. i andre land.

Vi er ikke alene på berget. Å nei da. Ennå er vi noen ordentlige sinker. Vi må se til å komme etter. Ellers tar de andre luven fra oss en vakker dag!

Du vet kanskje ikke

at *Bulgaria* var det første landet som innførte regulær arbeidstjeneste, —

at *Schweitz* har sin frivillige arbeidstjeneste, som muligens ennå ikke er slått helt igjennem, —

at *Polen* og *Romania* holder på med å organisere arbeidstjeneste, —

at *Holland* og *Jugoslavia* heller ikke er borte, —

at det selv i *England* og *Frankrike* skal være folk som har våget sig frampå, —

at *De Forenede Stater* i Amerika har sin veldige organisasjon, som vel nærmest kan sammenlignes med vår Arbeidsfylking.

Foruten Tyskland naturligvis som i veldig foretaksomhet har løst oppgaven på sin egen måte.

Og i våre naboland også trenger Arbeidstjenestens idé sig frem med en naturlovs uimotståelighet.

Vi skal i denne spalten — «A.T. i andre land» — i hvert nummer fremover gi en fortløpende orientering i A.T.-tankens vekst og vilkår utenfor landet vårt.

Vi har ventet med å nevne at

Grekenland

like før nyttår med ett slag reiste en fullt ferdig arbeidsbataljon på

1200 mann

frivillige arbeidere og studenter.

2. juledag troppet denne solide skare op i Athen og marsjerte i en kledelig arbeidsuniform — en slags leirdrakt — og med spaden på nakken frem til ministerpresidenten, general Mataxas' residens. Her fikk de av ministerpresidentens egen hånd utlevert sitt første arbeidstjeneste-banner med A.T.-emblemet: hakke og spade i kors.

Det er kanskje unødvendig å fortelle at denne arbeidsorganisasjons valgsporg er:

For Grekenland!

Det skal bli interessant å følge dette imponerende foretagendes videre utvikling.

! «Stubbebrytern».

Lørdag før Palmesøndag sendte vi et sirkulære til samtlige lagsformenn, med anmodning til alle A.T.-kamerater om å slutte op om «Stubbebrytern». I skyndingen — i 11te time før Påskehelgen — snek det sig inn en del slemme trykkfeil som vi ber undskyldt. Vi understreket i sirkulæret «Stubbebrytern»s oppgave som

landsorgan,

men for at den skal kunne fylle denne sin oppgave plikter alle A.T.-kamerater hele landet rundt å være med på å skaffe bladet

en virkelig landsomfattende utbredelse ved å tegne abonnenter, annonser og drive annen propaganda, — men sist og ikke minst ved å sende inn meddelelser om holdte og planlagte møter, referat av foredrag og diskusjonsinnlegg, meddelelser om planlagte og utførte arbeidstjeneste-oppgaver, og annet stoff av interesse for våre A.T.-kamerater.

Dere vil gjøre redaksjonen og Dere selv en stor tjeneste ved å sende inn stoff til bladet *senest en god uke for hvert nummers utsendelse.*

Fritiden i sommerens A.T.-leir

Stud. jur Lindheim innledet i forrige i nummer til diskusjon om dette emne, og nedenfor gjengir vi det første innlegg vi har fått, fra Tor Strand.

Problemet som Egil Lindheim peker på i forrige nr. av «Stubbebrytern» er i grunnen dette: Hvor stor del av tiden mellom kl. 15 og kl. 22—23 (7—8 timer) skal tjeneste og hvor stor del skal være fritid.

De almindelige synspunktene er her: Det må være en virkelig fritid (uten noen tjeneste), stor nok til tillegemlig og psykologisk avspenning. Det må være en virkelig tjenestetid som skaper et disiplinert kameratskap, fremmer lagsånden, gir hver enkelt A.T.-tankens idemessige rustning og tjener utdannelsen av nye ledere.

Mellem disse kravene må det finnes et modus vivendi. Jeg er av den mening at en kort, men streng tjeneste må stå ved siden av en lang og ukrenkelig fritid. Noen «fritidsforming», noe «halvtjenstlig» eftermiddag og aften må ikke forekomme.

Tjenesten bør for de fleste innskrenke sig til 1 time daglig og målet bør være fysisk

og disiplinær oppdragelse. Lagsånden bør styrkes mest mulig, guttene står derfor under laglederens kommando. Tjenesten kan omfatte idrett av alle slag, også små konkurranser mellom lagene. Til dette kommer leirbålene hvor det kan legges inn må lette idemessige foredrag o. l.

Tjenesten bør dessuten omfatte utdannelsen av ny ledere. En time daglig er nok. Denne del er efter min mening helt nødvendig. A.T. må i første rekke bygge på en kjerne av gode ledere.

Fritiden blir guttenes og laglederens egen sak. Til disposisjon for dem må det stå idrettsredskaper, salonggeväver, buer, spill m. m. Laglederen bør prøve å samle laget, f. eks. i små konkurranser med andre lag. (Skytning, svømming o. l.)

Fra leirledelsens side bør kanskje arrangeres frivillige svømmekurs, orienteringskurs o. l.

Tor Strand.

A.T.-kvinnenes arbeidsoppgaver.

Fra fru Marta Bøstrup har vi mottatt nedenstående appell, hvor fruhen fremholder sitt syn på A.T.-kvinnenes arbeidsfelt. Det skulde glede oss å få en rik meningsutveksling om denne så viktige sak! Som det vil huskes innledet frøken Devold i nr. 6 til diskusjon om dette emnet.

I sitt foredrag om jordbruksklubber sa konsulent Lycke: Den som sliter mest og har den lengste arbeidsdag, er konen på småbruket. —

Skulde det ikke være Kvinnelig A.T.s egentlige oppgave å hjelpe henne?

La oss reise ut i sommerferien, en 6—8 stykker på hvert sted. Vi holder felles husholdning, kan ligge i telt eller på låven, eftersom forholdene er. Herfra drar vi 1 eller 2 sammen på hvert arbeidssted. Vi kan arbeide i huset — passe barna — være med i arbeidet på jordet og stille litt i fjøset.

Jeg er sikker på at vår hjelp vil være mer enn kjærkommen på disse steder. Husk at bondekonene aldri har ferie, sjelden fri en søndagseftermiddag.

Jeg mener, at det er i sommerferien vi må ut å arbeide. På samme tid som vi hjelper andre, får vi selv en hyggelig og lærerik ferie.

Hvad mener de andre kvinneler?

Marta Bøstrup.

Enhver som kan og vil reise ut i arbeide i sommer opfordres til å melde sig snarest. Det gjelder å få en oversikt over hvor mange vi kan få og hvorfra vi kan få hjelpen, så alt kan ordnes i god tid. Fru Olga Bjøner har tilbudt å sette oss i forbindelse med de bønder som måtte trenge hjelp. Meld dig helst straks til ditt lag — opgi *hvornår* og

hvor lenge du kan være i tjeneste. Antagelig må det ordnes slik at 2 — holden 3—4 leier sig inn et sted i en bygd — og derfra går til sitt arbeide.

Jeg kunde* tenke mig at f. eks. vi fra Oslo arbeidet 2 ad gangen på samme sted og fikk avløsning hver 8. eller 14. dag — så vi kunde yde virkelig hjelp samme sted i lengere tid.

Ikke alle A.T.-kvinner kan dra ut i arbeide — vi vet det. Men alle som en kan gjøre litt for saken. Snakk om den til dine venner og kjente. Fortell dem at det er noe som heter frivillig arbeidstjeneste for *kvinner og*. Men hvad kan vi gjøre uten penger? Kjære medlemmer som ikke kan delta aktivt — kan dere hjelpe med et lite bidrag — penger eller en ting til utlodning, som vi medlemmer efter tur kan gå til våre bekjente med, så gjør det nu snart. Om ikke på annen måte, så kan enhver A.T.-kvinne støtte ved å betale sin kontingent, gjør det snarest!

Alle spørsmål og henvendelser besvares med glede i tlf. 58593: Reuter og tlf. 12373: fru Bøstrup.

Hildegunn Reuter.

Frøken Gudrun Devold

ber om at medlemmer av Oslo kvinnelag som vil delta i sosialt arbeid vil melde sig på kontoret i Stortingsgaten 16, 5. etasje.

er en stein i det bygget som heter: Norges framtid.

Hver den som går inn for en uselvvis innsats for sitt land og sitt folk, må ha klart for sig det at dermed er han i virkeligheten med på å skrive historie.

Alt annet enn den uselviske innsats teller ikke, setter ikke spor og går lovbestemt over i glemselens Nirvana. For det er bare en ting som aldri dør: ettermælet.

Ser Dere tilbake gjennom de norrøne sa-

gaenes mangfoldighet, så er det som en uendelig rekke av bautasteiner over modige menn og kvinner, innover og innover, til de blir borte etsteds i vår stammes gry i Irans høilander.

Det er blitt smått med bautasteinene i det siste, — men la det være målet vårt at tusentall stubber og steinrøiser i kommende dager skal tale sitt tydelige sprog til offervillig og foretagsom norsk ungdoms uvisnelige heder og ære.

Mer om dugnaden.

Det er jo en kjent sak at frivillig arbeidstjeneste har sikre røtter i norsk tradisjon. A.T.-kamerat Jacob Vik fortalte oss engang i «Winsnesbrakka» mye interessant om det.

Før i tiden da gårdene i stor utstrekning lå i såkalt teigeblanding var det nødvendig for de folk som bodde på slike gårder å ta et visst hensyn til hverandre.

Det var mange ting den ene brukeren måtte tåle av den andre, slikt som beiting av annemanns fe, gangvei over aker, og det opstod forskjellige former for samarbeid både under såtid og under slått.

Men dette kan en ikke se på som noe i likhet med frivillig arbeidstjeneste. Og likevel er det nok de samme forholdene som gjorde også denne nødvendig, og som altså blev ophavet til hvad vi kaller: dugnad.

Det var gjerne større arbeider som husbygging, som både var tungt arbeid og tok lang tid, og som det trengtes mye hjelp til. Så blev det holdt dugnad da, eller *doning* som vel er det mest kjente ordet for sammen-tingen. Her var nærmeste grenden med, etter regler og grenser som var blitt gjengse i tidens løp. Slikt endte forståelig nok med fest som sa seks. Noe måtte en jo ha igjen for strevet.

Ved tekning av tak, særlig av torvtak, blev det holdt dugnad som fast skikk, og

det er fra dette de kranselegene skriver sig som vi ser så mye til i Oslo.

I våre eldste lover finnes det påbud om samarbeid ved sjøsetning og landtrekning av skib, vistnok også ved istandsetning av broer og veier. Det gir perspektiv om hvor langt denne tradisjon går tilbake, og hvor dypt den satt.

Det som var forutsetningen for denne skikken var selvfølgelig, at den ene tjenesten er den andre verd. Men vel å merke, den ene tjenesten blev ikke målt mot den andre, slik som på krambua. Det kom bare an på om det var arbeid som måtte gjøres, og som det ikke var rimelig å vente at en mann med bare sin egen huslyd skulde klare.

På den måten blev det holdt dugnad på ymse slags arbeid, ja til og med utslåtter, lauving og lauvtakning.

Våre A.T.-kvinner vil det kanskje interessere å vite at det blev holdt dugnad på slikt som ull-karding og klamring av lin (skaking). Hilmar Stigum opplyser at det lever en tradisjon om at kvinnfolkene ved slike anledninger snakket så stygt «at en viss mann ikke vilde høre på dem.» Dugnad var altså ikke alltid bare til — hugnad!

Alt dette var en æressak! Ja, den *karen* som ikke viste godvilje her blev ikke regnet for det en kalte «granngjæv». Så sterk var

Jac. Worm-Møller jr.

holdt foredrag om A.T. i Kringkastingen den 1. juni. Foredraget var ypperlig skrevet og flott framført. Vi har hørt mange uttalelser fra nær og fjern om at det har gjort god virkning. Bl. a. har det medført at vi har fått tre deltagere til leiren fra folk som bor langt borte fra noe lokallag.

Ta dine venner med

i leiren i sommer. Det er ingen forutsetning at deltagerne er medlemmer av A.T. Er de det ikke når de kommer til leiren blir de det nok før de reiser, om der ikke skulde være særlige forhold som hindrer det.

Hvis der ikke er lokallag i nærheten, så skriv til Postboks 2414, Oslo.

Rapporter

Til lokallagene.

Alle som kan komme fra bør være med på landsleiren. Det er nok så at det er rekklame for saken på hjemstedet om dere arbeider med lokale nybrott. Men det betyr mer å lage landspropaganda med en stor samlet leir.

Vær ikke kortsynt. Om et år eller to legger vi landsleir i ditt distrikt og da får dere meget større lokal propaganda og distriktet får tifold igjen den arbeidskraft dere i år sender til landsleiren. De første leire tenkes holdt i Rogaland, Agder og på Vestlandet.

Fra neste sommer kommer vi til å ha to eller flere landsleire, da det blir uhensiktsmessig å samle mer enn 100 mann samtidig på en leir. Og vi regner jo med at A.T. skal fortsette å vokse som nå.

Ifjor høst var vi 37 medlemmer. Idag er vi over 600. Og minst 1/3 av medlemmene burde være med i landsleiren!

Husk på å forberede et program fra lokal-

laget til underholdning ved leirbålet. Det blir konkurranse om det beste blandt lagene.

Oslo-laget.

Da formannen og viceformannen har hatt sterk arbeidspåkjenning både i høst og i vinter, har de begge tatt en velfortjent ferie. I styremøte blev Rud. Hansen opnevnt som fungerende formann for Oslo-laget.

A.T.-kamerat Hansen har laget en egen form for vårmøtene, hvor foredrag og annen viktig kost er lagt på hyllen. Han har gitt det kameratslige samvær en bredere plass og innført håndskreven avis. Et av onsdagsmøtene blev flyttet ut på arbeidsfeltet på Hauketo, hvor møtet bestod i grøftegravning og steinrydning.

For øvrig har Oslo-laget under Thorleif Mathiesen nå hvert ute på arbeid hver lørdag (i alt 5 ganger) fra 14 til 20 mann hver gang.

Sist lørdag fikk vi tillatelse til å gå under vårt eget spadeflagg i det store bondetoget. Da saken blev ordnet i siste øieblikk, fikk vi ikke spredt meddelelsen om det godt nok. Vi var ca. 40 A.T.-kamerater i toget.

Siste lørdag på Hauketo for landsleiren, blir den 18. juni, fram møte kl. 16 i Winsnes-brakka.

Alle Oslo-kamerater opfordres til å melde sig til landsleiren. Ring til Bøstrupp på 12373 eller 17345!

Stavanger, Trondheim og Lillehammer

er nå kommet i god gjenge. Lagene har sendt utførlige rapporter som dessverre må utstå til neste nr. p. g. a. plassmangel. Stavanger har vært ute på lokalt nybrott. Det samme har også Bergen og Kristiansand.

Klager.

Hvis det er noen som er misfornøyd fordi de ikke får Stubbebyrtern, så spør dem om de har betalt sin kontingent.

Har de betalt den, uten å få bladet, så spør det lokale styre om det har sendt kontingenten videre.

«Stubbebyrtern»

Redaktør og ansvarshavende: Nico Solberg

A.T. — Postboks 2414, Oslo.

Thronsen & Co.s Boktrykkeri - Oslo.

STUBBE

BRYTERN

Arg. 2 Nr. 12.

20. juni 1938

14-daglig meddelelsesblad for Frivillig Norsk Arbeidstjeneste (A.T.)

Til landsleiren 24.-30. juli alle mann!

A.T. kamerat! bryt over tvert med de gamle ferieformer!

Hvis du har andre planer for sommeren, så ombestem dig. Du vil aldri angre det. Det er sundt både for kropp og sinn.

Du får se meget av ditt land — en morso og billig feriereise.

Du treffer hyggelige kamerater fra alle kanter av landet.

Du kommer hjem brun og kraftig, uthvilt og i fin form, med ny arbeidslyst. Vi som var ute ifjor vet det.

Du får føle den indre glede og tilfredsstillelse ved å følge Bjørnsens ord om at: «Hver norsk mann bør bryte minst ett mål norsk jord i sitt liv.»

Og du reiser hjem med bevisstheten om at dette herlige A.T.-liv har betydning i all framtid for bureiserne i Nerskogen og deres etterkommere.

Vær med og bygg ditt land!

W. F.

Til deltagerne i leiren!

1) Med dette nr. følger et bilag angående leiren. Hvis du tidligere skriftlig har meldt av at du deltar i leiren i sommer, er det ikke nødvendig å fylle ut dette bilag.

Har du ikke meldt din deltagelse skriftlig, så må det gjøres snarest. Hvis du gjerne vil beholde bilaget ubeskåret, så er det like bra å sende et brev hvor du melder din deltagelse.

2) Kontingenten kan innbetales til lokallagets formann eller kasserer på forhånd, eller betales ved ankomsten til leiren. — hvis du søker hel eller delvis friplass, så må det være innvilget før du reiser på leiren.

3) Det er klokt å ta med et par gamle vatter, hansker eller kjøpe et par arbeidshansker. Hvis dine hender er utrenet, sparer det dig for vannblødder.

4) Husk å ta med håndklær på turen.

5) Alle som har telt bør ta det med. Så blir det bedre plass for kameratene i de større teltene. Det har f. eks. meldt sig en far med to sønner, og de skal ligge sammen alle 3 i et firemannstelt som de har med. Hvis du kan spille et instrument eller har tromme, så ta det med. Vi skal prøve å lage et leirorkester fra kam til horn. Har du sangstemme, så ta med den også.

6) Ta med fotografiapparat. Vi får aldri nok fotos til lysbilleder og aviser. Og det er hyggelig å ha siden til minne om festlige dager.

7) Kommer du fra et sted hvor vi ikke har lag, så opsek en læge og få erklæring om at du kan delta i leirarbeide og ikke har smittsom sykdom. Send den inn til

16. juni 1938
Hort Jens Berntzen

det som hadde tatt flere år uten A.T.s hjelp. Guttene har vært flinke og hyggelige å arbeide sammen med og ledelsen likedan. Vi skylder dere stor takk alle sammen.»

Karl Sanden.

En hyggelig hilsen.

Fra en av delagerne i sommer har vi fått følgende brevkort sendt på hjemreisen:

«Denne lille hilsen kommer fra en begeistret A.T.-kamerat i Kristiansand. Jeg deltok i leiren ved Rennebu fra dens begynnelse til dens slutt, og jeg skulde med glede vært dobbelt så lenge. Jeg vet ikke hvor mange mål jord som er blitt ryddet for stein og rusk, men jeg føler inne i mig hvordan A.T.-ånden har ryddet bort stubber og stein, og gjort mig til et nytt menneske. Med A.T.-hilsen og på gjensyn.»

Håkon Beer Brandsborg.»

Landslaget.

Som sekretær for landslaget er ansatt herr H. W. Martens, telefon 23193.

Sekretæren har fast kontortid hver tirsdag og fredag kl. 2—3. Sekretærens kontoradresse er Skippergt. 19 III, inngang Prinsensgate.

All post til landslaget sendes som før til Postboks 2414, Oslo.

Lokale rapporter.

Rapportene må p. g. a. plassmangel utstå til neste nr.

Lagsledere og styrer opfordres til å planlegge høstens arbeid, hvis det ikke allerede er gjort.

Lysbilledserien fra fjorårets leir, supplert med noen bilder fra iår, kan fåes utlånt fra landslaget.

Få en av kameratene i byen som har vært med på landsleiren i sommer til å fortelle om leiren på et møte.

Gå inn for å få eget A.T.-lokale sån som Moss og Oslo har skaffet sig.

Lei et loft eller et lagerrum eller lignende og lag selv langbord og benker.

Huskeliste for lokallagene.

Lagsformannen eller styret må snarest ta sig av følgende saker:

1. Sende inn bestilling på kommisjonslager av den nye sangboka (opgi antall).
 2. Sende inn forslag til sanger, hvis dere har særlige ønsker.
 3. Sende inn spørsmål til landslaget om ting som måtte være uklare angående vinterens arbeid.
 4. Sende inn rapport til Stubbebyrtern.
 5. Sende inn oppgave over lagets styre, (navn og særskilt oppgave i styret, som f. eks. kasserer, sekretær o.s.v.) samt til hvilken adresse brev til laget skal sendes.
 6. Sende inn komplett liste over lagets medlemmer, med påført adresse på hvert medlem, forat vi kan sende Stubbebyrtern riktig.
- Dette siste haster særlig.

Alt dette må svares på selv om det er svart på det før sommeren.

«Stubbebyrtern»

Redaktør og ansvarshavende: Nico Solberg

Red.sekr.: H. W. Martens.

Telf. 23193.

Postboks 2414, Oslo.

Annonser 35 ore pr. mm.

Abonnement 75 ore pr. kvartal.

Thronsen & Co.s Boktrykkeri - Oslo.

Herr Jens Berentzen,
Løvenskjoldst. 16,

STUBBE

BRYTERN

Arg. 2 Nr. 13.

5. sept. 1938

Meddelelsesblad for Frivillig Norsk Arbeidstjeneste (A.T.)

Landsleiren i Rennebu 1938

Resultatene;

Utført arbeid i sommer:

94½ mål hugget, kvistet og brent kvisten.
75¼ mål brutt og stubbene og stein.
160 meter grøft gravet.
2 hustomter utgravet.
2 mål pløiet.
50 kubikkmeter stein kjørt vekk med hest.
2 dage kjørt stein med traktor.
2¼ mål helt rensset for småstein (steinplukking).

Deltagernes yrker:

Der var 31 gymnasiaster,
18 studenter,
11 arbeidsløse,
7 middelskoleelever,
6 kontorister,
3 handelsskoleelever,
3 visergutter
og folk fra de forskjellige yrker, der var representert tilsammen 36 yrker i leiren.

Leirens deltagere: 112 mann.

Gjenemsnittsbelegg: 60 mann
Høieste belegg: 73 mann.
2 mann lå i 5 uker
19 mann lå i 4 uker
77 mann lå i 2 uker
5 mann lå i 1 uke
9 mann lå i forskjellig tid fra 4—21 dager
tilsammen 104 dager.

Deltagere fordelt etter alder:

Alder mellem	15—17 år		11
	17—20 år		42
	20—25 år		33
	25—30 år		11
	30—40 år		6
	40—50 år og derover	9	

Postboks 2414, Oslo. Hvor vi har lag bør der avtales med en læge om gratis undersøkelse.

8) Er du under 16 år, kan du godt bli med allikevel. Vi har flere jobber som ikke tar på kreftene. Men da må du ha med erklæring fra en foresatt om at du har lov hjemmefra. Og når du kommer til leiren, så meld av til leirlederen at du er under 16 år. Er du over 16, så vil arbeidsformannen passe på at du ikke arbeider mer enn du

har godt av. Ingen skal si seg ut, alle skal ha en sund tid i leiren.

9) Ta med såpe. Og tenk godt etter at du ikke glemmer noe. Det er ærgerlig å først huske det når du er oppe i leiren. Har du fotballstøvler, er det ikke dumt å ta dem med utenpå sekken.

10) Husk å ta med mat for reisen. Fra Østlandet blir det også middag for annen reisedag.

Budgettet.

Det er ikke så lite penger som går med til en leir. Der er tre store hovedposter, nemlig mat, transport og anskaffelse av varig materiell.

Ifjor var der i alt 34 mann i leiren, men det var flere som ikke var så meget som 14 dager. Regnskapet for fjorårets leir ser sån ut:

Inntekter:	
Leirkontingent	kr. 312.00
Markententeri	» 86.46
Gaver	» 1 675.00
	kr. 2 073.46
Utgifter:	
Mat til leiren	kr. 718.92
Reiseomkostninger og frakt	» 367.87
Diverse	» 89.05
Redskaper og verktøy	» 367.87
	kr. 2 073.46

I år regner vi med at det blir mellom 100 og 150 mann i alt. Men erfaringen fra ifjor viser at det kan komme folk som ikke har meldt av og slår seg ned i leiren. Likeledes kan det komme anmeldelser i siste øieblikk og det gjelder derfor å være forberedt når vi kalkulerer. Vi har budgettert med 100 mann i 30 dager, idet de fleste deltagere

bare blir med 14 dager, men noen også ligger hele juli i leiren, og prisen for deltagelse er den samme (kr. 35.00 i alt) enten man ligger 14 eller 30 dager.

Budgettet for årets leir er av arbeidsutvalget satt op sån:

Mat til 100 mann i 30 dager à	kr. 1.60	kr. 4 800.00
Lønn til faglært kokk	»	250.00
Transport av mannskapene til og fra leiren	»	2 200.00
Div. materiale til spisebrakke og kjøkken	»	300.00
Barduner, impregnering, lappesaker til telt	»	300.00
Uforutsette utgifter	»	1 000.00
Anskaffelser av varig verdi:		
Nye telter	»	500.00
2 stubbebrytere	»	300.00
Kjøkkenredskaper	»	200.00
3 bryggepanner til kjøkkenet	»	480.00
		kr. 9 530.00

Dette ser meget ut. Og det er å håpe at kalkylen er for høy. Men det er bedre å være føre vår. En del av utgiftene blir båret av deltagerne selv, resten får vi ved bidrag fra folk som støtter med gaver i kontanter og naturalia. — Og så gjør vi jo arbeid for pengene.

Forberedelser.

Allerede på leiren ifjor sommer, begynte planleggelsen av årets leir. Det gjaldt å bygge videre på erfaringene. Tor Strand, som ledet leiren, hadde gjort en ypperlig innsats, så det var mest gode erfaringer vi hadde.

Utover høsten fortsatte de mer tilfeldige drøftelser av den nye leir. Men i januar tok de fast form. Da blev det nedsatt et arbeidsutvalg bestående av Fürst, Lindheim og Barth-Heyerdahl fra landsstyret, under medvirking av Aage Bøstrup, Paul Follegg, R. Hansen, Hay, Th. Mathiesen, Sværen, C. F. Walstad med Worm-Müller som sekretær.

Sekretæren laget et utførlig eksposé som dannet utgangspunktet for de forberedende drøftelser.

Montering av leiren.

20. juni reiser bl. a. Rudolf Hansen, Langvatn og Mathiesen fra Oslo og Lindheim fra Trondheim til Nerskogen for å bygge op leiren.

Der skal reises en spisebrakke som blir 15 meter land og 5 meter bred. Den får stålskjelett med tak og vegger av presenninger og med bord og benker inni.

Ildstedet skal mures op i kjøkkenet, som snekres op av planker. Også matboden skal snekres op.

I «vaskebekken» som renner gjennom leiren, skal lages et sindrikt dusjsystem ved hjelp av trerør med huller i litt over mannshøide, så mange kan vaske sig samtidig i rent vann. Ellers har vi jo elven Grana 5 minutter nedenfor leiren, med stupebrett og ørrett.

«Montørene» skal også reise våre 6 seksten manns telt, hvorav 2 skal brukes til lager for klær og andre ting. Det skal bare ligge 9 mann i hvert sekstenmannstelt. Etter endt arbeidsdag må gutta sove godt og ha ordentlig plass, når de skal ligge minst 14 dager på samme sted.

Vi har også kjøpt 3 ottemanns og 3 seksmanns telter som skal reises. Disse skal huse henholdsvis 5 og 3 mann hver.

Arbeidsutvalget har i vårens løp hatt bestand av forskjellige med råd og dåd. Blandt annet av A.T.-kamerat Gudrun Devold som har erfaring både fra Arbeids-Fylkingen og Statens Ungdomsarbeid, likeledes av Ny Jords konsulent Gjelsvik og en rekke skriftlige og muntlige råd og forslag fra medlemmer landet over.

Da arbeidsutvalgets formann nylig tok sig en 3 ukers ferie, ledet R. Hansen arbeidet på en glimrende måte. R. Hansen skal i det hele nevnes med ekstra honnør for den energi og arbeidsglede han har vist for A.T. Også Aage Bøstrup fortjener ekstra omtale for alle de gaver han har samlet inn til leiren.

W. F.

For øvrig regner vi med at alle som har egne telt tar disse med sig. Det er bedre å ha for god plass enn for lite.

Det blir sørget for halm til underlag i teltene, men hver mann må ta med sovepose eller (helst sammensydd) ultepper.

«Montørene» skal sørge for å få op til leiren alt som blir sendt med vår godsvogn til Berkåk stasjon. De skal samle redskapen fra forskjellige kanter og i det hele sørge for at alt er klart når første styrke innfinner sig. Det blir et anstrengende og lite takknemlig arbeid. For de fleste som kommer etterpå tenker ikk på alt det arbeid som ligger bak. Derfor får de allerede nå en forhåndstakk.

Rennebu jordstyre.

I år som ifjor har vi samarbeidet med jordstyret i Rennebu under fastleggelsen av arbeidsfelter. Der er kommet 6 nye bureisere i nærheten av den gamle leirplassen, så all sannsynlighet taler for at vi blir liggende på samme sletten rundt vår gamle årestue, som i år delvis kommer til å bli brukt som tørkerum om dagen. Vi får jo nemlig et fint spise- og opholdstelt i år.

arbeidsfeltet 35 km fra Moss, hvor de har skaffet sig hytte som brødrene Lundem meget villig har stilt til disposisjon. Feltet er 20 mål myraktig og bevokest med krattskog og tilhører Johan Dahler og Trygve Aas.

Pressen i Moss stiller sig meget villig, formannen for Mosselaget sender oss en bunke utklipp, vi gjengir et av dem på annen plass i samme nr. av «Stubbebrytern».

Godt gjort, Moss!

Sarpsborg

A.T.-lag har fått en meget god start. I leiren på Nerskogen deltok 8 mann fra Sarpsborg og de danner grunnstammen i laget. På et medlemsmøte i høst blev der valgt følgende styre: Arne Berggren, formann, Gunnar Johnsen, viseformann, Elliv Odde Hauge, sekretær, Sverre Jensen, kasserer, og Otto Olsen styremedlem. Suppleant: Ivar Iversen.

I midten av november blev det holdt et stort propagandamøte i Festiviteten. Her var det det prolog av Egil Berg og foredrag med film av Walter Fürst. Ca. 250 interesserte ungdommer var møtt frem. Interessen far A.T. er meget stor innen alle befolkningslag i byen og det nærmeste distrikt. Særlig gledelig er det at idrettsungdommen har sluttet mannjenvnt op om laget. Det kan nevnes at da den største idrettsforeningen «National» nylig holdt generalforsamling, holdt Berggren foredrag med lysbilleder om A.T. Mange andre foreninger har bestilt foredrag som vil bli holdt utover vinteren.

Sarpsborg A.T.-lag har fått tilslutning på alle hold i byen. Da Sarpsborg kommune nylig avholdt en propagandaauke under slagordet «By og land», deltok A.T.-laget i det offisielle program. Håkon Stenstad holdt foredrag, Arne Berggren viste lysbilleder og fortalte fra Rennebuleiren og til slutt sang vi under stor begeistring en rekke av A.T.-sangene. Det var flott propaganda for A.T., og har hatt meget stor betydning for lagets utvikling.

Lagets økonomi er god. Pressen er meget villig. Byens tre aviser «Glommen», «Sarpen» og «Sarpsborg Arbeiderblad» bragte ut-

førlige beretninger fra sommerens leir og refererer alle møter.

Sarpsborg vil møte med minst 50 mann på leiren neste sommer, og vi håper at andre byer vil skaffe forholdsvis like mange deltagere.

Ref.

God jul!

God jul alle A.T.-kamerater over hele Norge!

Vi har et godt arbeidsår bak oss, men et bedre arbeidsår foran oss, det vil kreve mer, men også gi mer. Arbeidstjenesten er en bevegelse på marsj fremover, men det fulle resultat når vi først om hver mann hver dag gjør en innsats for A.T.-tanken.

Pust godt ut i julen og samle krefter til nye fremstøt for A.T. i 1939.

På den betingelsen ønsker vi hverandre:

A.T.-merkene

A.T.-merkene kan igjen skaffes ved henvendelse til Landslagets kontor. Pris til lagene kr. 0.75 pr. stk. Ved salg til merkeberettigede foreslås en pris av kr. 1.00 pr. stk., men lagene har anledning til for egen regning å gi gratis eller til billigere pris enn nødvendig.

«Stubbebrytern»

Redaktør: Tor Strand.

Red.sekr.: H. D. Martens.

Telf. 23193.

Postboks 2414, Oslo.

Annonser 35 øre pr. mm.

Abonnement 75 øre pr. kvartal.

STUBBE BRYTERN

2 Årg. Nr. 15.

desbr. 1938

Meddelelseblad for Frivillig Norsk Arbeidstjeneste (A.T.)

Landsstyremøte 1938.

Det møtte følgende representanter:

For Hålogaland: Stein Barth Heyerdahl.

» Trøndelag og Møre: Egil Lindheim.

» Vestlandet: Georg Vedeler.

» Østlandet: Tor Strand.

» Viken: Walter Fürst.

» Sørlandet: Arve Wang Sandås

(stedfortreder for Breien).

Saklisten var slik:

1. Regnskap.

2. Valg.

3. Økonomiinstrukser.

4. Neste års leirer.

5. Eventuelt.

Det reviderte regnskap blev meddelt decharge og formannen redegjorde for den økonomiske stilling som fra 1939 vil komme over på helt fast grunnlag.

Som landsformann gjenvalgtes Walter Fürst enstemmig.

Et tillegg til økonomiinstruksen blev behandlet for å skape større elastisitet i den nuværende ordning.

Foruten leirene i Rennebu og Gudbrandsdalen kommer Vestlandsleiren muligens til å ligge i Saudasjøen. Ønskeligheten av en leir i Nord-Norge blev sterkt fremhevet.

Vi henviser for øvrig til landsformannens artikkel i neste nr. av «Stubbebrytern».

A.T. i andre land.

Av Terje Baalsrud.

Svensk frivillig arbeidstjeneste har begynt med en kvinne.

Ideens pioner, Nora Torulf, har i år ledet den første arbeidstjenesteleir for unge piker. Og den har hatt et meget godt resultat.

I siste nr. av «Stubbebrytern» så jeg lederen av kvinnegruppen vår fortelle om det arbeid som var gjort av A.T.-kvinnene i sommer borte i Skedsmo. Det var godt gjort, så meget mer som jo ingen av oss egentlig hadde trodd at det skulde lykkes å få i stand en egen kvinneleir i sommer.

I forbindelse med kvinnegruppens arbeid i sommer kunde det kanskje være av interesse å høre litt om den svenske kvinnelige

arbeidstjenesten. I Sverige er forholdet omvendt av her hjemme; det er kvinnene som er kommet først i gang. Den som har æren av det er i første rekke den unge og dyktige Nora Torulf som med full støtte fra sin organisasjon, Sveriges Nationella Förbund, har fått snegballen til å rulle og virkelig fått til en hel liten leir for kvinnelig arbeidstjeneste. Leiren blev holdt på Ribbingsberg i Sydsverige, men før det kom så langt hadde det kostet mye strev.

Men i vår gav Nora Torulf ut en egen brosjyre om den kvinnelige samfundstjenesten, og den blev signalen til større opslutning og diskusjon enn man kanskje hadde håpet på.

Til leirdeltagerne 1938.

Kamerat!

Først vil jeg takke for en hyggelig sommer med godt samarbeid.

Dernest må jeg be dig hjelpe til med å bygge videre på det vi gjorde i sommer.

Rydningsarbeidet i jorden er en side av vår virksomhet.

Den andre og ikke mindre viktige siden er det åndelige rydningsarbeid som A.T. har påtatt sig.

Vi er gått inn for et landsomfattende norsk kameratskap.

By og land hand i hand, ikke i ord, men i handling. Alle samfundslag, alle landsdeler forenet i et norsk kameratskap. —

*

Det verk som du begynte (eller fortsatte på) i sommer, kan du bygge videre resten av året på tre måter:

1) utdype det norske i dig selv —

2) knytte fastere de bånd du knyttet med andre på leiren i sommer —

3) og trekke nye inn i vårt kameratskap.

Det første kan du best gjøre ved å lese og leve dig inn i vår historie, våre sagaer, vår bondekultur og ved å dyrke norsk musikk.

Hvad angår det annet punkt, vil jeg sitere de samme linjer fra Edda som stod i «Stubbe-bryter'n» nr. 4 ifjor:

Hev du ein ven
som vel du trur,
far daa og finn han tidt;
for med ris gror til
og med høgt gras
ein veg der ingen vankar.

Hvordan hver enkelt A.T.-kamerat (og ikke bare de som var med på landsleiren eller lokale nybrott) praktiserer det tredje av ovennevnte punkter, er avgjørende for om vår bevegelse skal bli en liten flokk eller en folkereisning. Vi mer enn 20-doblet vårt medlemstall i løpet av siste vinter men det er nok temmelig langt igjen før vi kan si at hele den norske ungdommen er med oss.

Kamerat!

Gå inn for å hverve nye medlemmer til Arbeidstjenesten!

Du kan gjøre det på mange måter. Du kan snakke med folk, skrive til dem, formidle vårt propagandamateriale til dem, tegne abonnenter på «Stubbe-bryter'n», ta dem med til våre møter.

Men det første du må gjøre er følgende to ting:

1) send straks inn til hovedkontoret (Postboks 2414, Oslo) enten negativer eller kopier av alle de fotografier du har tatt i A.T. i sommer. Også private bilder kan ha interesse. Hvis du sender kopier, så sett nummer på baksiden og noter selv også numrene. Husk å sette ditt navn og adresse på konvoluttene eller i brevet. Negative får du tilbake etter bruken. Kopier får du enten tilbake eller betaling for hvad de koster.

2) skriv en uttalelse til oss som vi kan benytte (opgi om du ikke vil at vi skal nevne ditt navn). Uttalelsen bør bl. a. gi uttrykk for om du mener å ha hatt utbytte av leireropholdet og på hvilken måte. Hvis det er noe du mener kan gjøres bedre eller anderledes på senere leire, så skriv også det til oss. Vi er åpne og takknemlige for positiv kritikk.

Men: GJØR DET IDAG!

Det avgjørende er at du selv føler at disse ord gjelder dig. Hvis du legger dette tilside og tenker: jeg skal svare på det siden — eller enda verre: dette passer ikke for mig, det får de andre gjøre — hvis du tenker

san, da har du tross alt ikke hatt det fulle utbytte av ditt opphold på leiren i sommer. Det A.T.-merket du nå har krav på bærer innskripsjonen «BYGG DITT LAND!» Og det er ment ikke bare fysisk, men også psy-

kisk. Og det gjelder ikke bare alle de andre, men ganske særlig dig!

Med A.T.-hilsen
Walter Fürst.
Leirleder 1938.

Oslo kvinnelags sommerleir.

Vi har bedt Oslo kvinnelags energiske leder kamerat **Hildegunn Reuter** fortelle om leiren i sommer, og hun skriver:

Oslo A.T.-kvinnelag har fra 30. juni til 14. juli vært ute i sin første tjeneste. Heldigvis var det 3 av lagets 43 medl. som hadde troen på at det skulde lykkes oss å komme ut i sommer, og vilje nok til for enhver pris å gjennomføre det. Da så det ene medlem gav oss den økonomiske hjelp, akkurat i det øieblikk vi fra et annet medlem nettop hadde fått anmodning om å komme til hjelp på en gård, kastet vi oss ut i det, uten å ha fått anledning til større forberedelser. Alle vanskeligheter tatt i betraktning må vår lille leir sies å ha vært absolutt vellykket.

På gården som ligger i Skedsmo, hadde konen ikke vært frisk på 9 år. Av 4 barn hjemme var de 3 så godt som arbeidsudyktige. Når dagen var slutt, etter fjøsstellet kl. ½7 måtte konen selv ut på akeren, så de var strålende da de kunde sende oss 3 ut i en diger potetsaker og luke den første dagen. De første 3 dage luket vi potetsakeren, en like så stor turnipsaker, kålrabi og gulerotter. 4. dag var vi 5 deltagere; begynte da slåttonnen. Dessverre blev den bare halvferdig før vår tid var ute og der hadde ikke meldt sig flere, til stor sorg for både oss og hele familien på gården. Vi klarte allikevel å få ferdig 7—8 temmelig store hesjer før vi reiste.

Laget hadde to 4-manns telter opslått nedst i haven. Var oppe kl. 6, i arbeide kl. 8. Der blev gjennemsnittlig arbeidet 5 timer dagen. Helt etter klokkeslettet var det umulig å gå, da vi måtte rette oss etter været. Blev vi avbrudt av regn om formiddagen,

tok vi det igjen senere. Vi sa ikke nei til noe slags arbeide. De unge damer var også med på fjøsrengjøring og å spa og trække sagflis, som blev hentet i Lillestrøm. Jeg tør si at alt gikk med liv og lyst. To og to tok sin tørt med matstellet som vi fikk lov å greie i kjelleren.

Samarbeidet innen laget og med gårdens folk, var hele tiden det beste. Bonden selv var meget stolt over at han hadde hatt den første kvinnelige arbeidstjeneste hos sig, fortalte om det bygden rundt, og konen selv håpet dette måtte være like smittsomt som mye annet for tiden. Hun gledet sig over å treffe byfolk som forstod at bonden trenger hjelp, og «får ikke vi den, så blir det ikke så greit å være dere heller.» Jeg tror samtlige deltagere er bestemt på å gjøre alt for å komme med i en eventuell leir neste år. Den yngste i laget, middelskoleelev, arbeidet som en kar, og syntes 14 dage var rent for lite å være i tjeneste.

A.T.-filmen.

Den filmen som blev optatt på leiren i sommer blir ferdig klippet i nær fremtid. Lokallag av A.T. og andre foreninger som er interessert i å få filmen framsynt på et medlemsmøte, kan skrive til hovedkontoret og opgi når det best vil passe. Da det er stor rift om filmen, må man være forberedt på å måtte vente en tid før den kan komme.

Flere års arbeid.

En av bureiserne vi arbeidet hos i sommer uttaler:

«Arbeidet som er utført her i sommer er et stort løft, idet en får oppbrudt på en sommer

arbeidsfeltet 35 km fra Moss, hvor de har skaffet sig hytte som brødrene Lundem meget velvillig har stilt til disposisjon. Feltet er 20 mål myraktig og bevoxt med krattskog og tilhører Johan Dahler og Trygve Aas.

Pressen i Moss stiller sig meget velvillig, formannen for Mosselaget sender oss en bunke utklipp, vi gjengir et av dem på annen plass i samme nr. av «Stubbebrytern».

Godt gjort, Moss!

Sarpsborg

A.T.-lag har fått en meget god start. I leiren på Nerskogen deltok 8 mann fra Sarpsborg og de danner grunnstammen i laget. På et medlemsmøte i høst blev der valgt følgende styre: Arne Berggren, formann, Gunnar Johnsen, viseformann, Elliv Odde Hauge, sekretær, Sverre Jensen, kasserer, og Otto Olsen styremedlem. Suppleant: Ivar Iversen.

I midten av november blev det holdt et stort propagandamøte i Festiviteten. Her var det det prolog av Egil Berg og foredrag med film av Walter Fürst. Ca. 250 interesserte ungdommer var møtt frem. Interessen for A.T. er meget stor innen alle befolkningslag i byen og det nærmeste distrikt. Særlig gledelig er det at idrettsungdommen har sluttet mannjvnt op om laget. Det kan nevnes at da den største idrettsforeningen «National» nylig holdt generalforsamling, holdt Berggren foredrag med lysbilleder om A.T. Mange andre foreninger har bestilt foredrag som vil bli holdt utover vinteren.

Sarpsborg A.T.-lag har fått tilslutning på alle hold i byen. Da Sarpsborg kommune nylig avholdt en propagandauke under slagordet «By og land», deltok A.T.-laget i det offisielle program. Håkon Stenstadvald holdt foredrag, Arne Berggren viste lysbilleder og fortalte fra Rennebuleiren og til slutt sang vi under stor begeistring en rekke av A.T.-sangene. Det var flott propaganda for A.T., og har hatt meget stor betydning for lagets utvikling.

Lagets økonomi er god. Pressen er meget velvillig. Byens tre aviser «Glommen», «Sarpen» og «Sarpsborg Arbeiderblad» bragte ut-

førlige beretninger fra sommerens leir og refererer alle møter.

Sarpsborg vil møte med minst 50 mann på leiren neste sommer, og vi håper at andre byer vil skaffe forholdsvis like mange deltagere.

Ref.

God jul!

God jul alle A.T.-kamerater over hele Norge!

Vi har et godt arbeidsår bak oss, men et bedre arbeidsår foran oss, det vil kreve mer, men også gi mer. Arbeidstjenesten er en bevegelse på marsj fremover, men det fulle resultat når vi først om hver mann hver dag gjør en innsats for A.T.-tanken.

Pust godt ut i julen og samle krefter til nye fremstøt for A.T. i 1939.

På den betingelsen ønsker vi hverandre:

A.T.-merkene

A.T.-merkene kan igjen skaffes ved henvendelse til Landslagets kontor. Pris til lagene kr. 0.75 pr. stk. Ved salg til merkeberettigede foreslås en pris av kr. 1.00 pr. stk., men lagene har anledning til for egen regning å gi gratis eller til billigere pris enn nødvendig.

«Stubbebrytern»

Redaktør: Tor Strand.

Red.sekr.: H. D. Martens.

Telf. 23193.

Postboks 2414, Oslo.

Annonser 35 øre pr. mm.

Abonnement 75 øre pr. kvartal.

STUBBE BRYTERN

2 Årg. Nr. 15.

desbr. 1938

Meddelelseblad for Frivillig Norsk Arbeidstjeneste (A.T.)

Landsstyremøte 1938.

Det møtte følgende representanter:

For Hålogaland: Stein Barth Heyerdahl.

» Trøndelag og Møre: Egil Lindheim.

» Vestlandet: Georg Vedeler.

» Østlandet: Tor Strand.

» Viken: Walter Fürst.

» Sørlandet: Arve Wang Sandås

(stedfortreder for Breien).

Saklisten var slik:

1. Regnskap.
2. Valg.
3. Økonomiinstruks.
4. Neste års leirer.
5. Eventuelt.

Det reviderte regnskap blev meddelt decharge og formannen redegjorde for den økonomiske stilling som fra 1939 vil komme over på helt fast grunnlag.

Som landsformann gjenvalgtes Walter Fürst enstemmig.

Et tillegg til økonomiinstruksen blev behandlet for å skape større elastisitet i den nuværende ordning.

Foruten leirene i Rennebu og Gudbrandsdalen kommer Vestlandsleiren muligens til å ligge i Saudasjøen. Ønskeligheten av en leir i Nord-Norge blev sterkt fremhevet.

Vi henviser for øvrig til landsformannens artikkel i neste nr. av «Stubbebrytern».

A.T. i andre land.

Av Terje Baalsrud.

Svensk frivillig arbeidstjeneste har begynt med en kvinne.

Ideens pioner, Nora Torulf, har i år ledet den første arbeidstjenesteleir for unge piker. Og den har hatt et meget godt resultat.

I siste nr. av «Stubbebrytern» så jeg lederen av kvinnegruppen vår fortelle om det arbeid som var gjort av A.T.-kvinnene i sommer borte i Skedsmo. Det var godt gjort, så meget mer som jo ingen av oss egentlig hadde trodd at det skulde lykkes å få i stand en egen kvinneleir i sommer.

I forbindelse med kvinnegruppens arbeid i sommer kunde det kanskje være av interesse å høre litt om den svenske kvinnelige

arbeidstjenesten. I Sverige er forholdet omvendt av her hjemme; det er kvinnene som er kommet først i gang. Den som har æren av det er i første rekke den unge og dyktige Nora Torulf som med full støtte fra sin organisasjon, Sveriges Nationella Förbund, har fått snegballen til å rulle og virkelig fått til en hel liten leir for kvinnelig arbeidstjeneste. Leiren blev holdt på Ribbingsberg i Sydsverige, men før det kom så langt hadde det kostet mye strev.

Men i vår gav Nora Torulf ut en egen brosjyre om den kvinnelige samfundstjenesten, og den blev signalet til større opslutning og diskusjon enn man kanskje hadde håpet på.